

Христо Карастоянов
ПАЯКЪТ

Издателска къща Жанет 45

е носител на националните награди:

Христо Г. Данов – за принос в националната книжовна култура:
в категория Българска художествена литература (2002);
в категория Издание за деца (2007)

Бронзов лъв на Асоциация българска книга – за цялостен принос в издаването на съвременна българска литература (2002)

Специална награда на АБК за оформление и полиграфическо изпълнение (2005)

Константин Константинов – за принос в книгоиздаването за деца (2005)

и Наградата на ЮНЕСКО – Първи световен конкурс по дизайн на книгата, Франкфурт (2003)

© Христо Карастоянов, автор, 2009

© Виктор Самуилов, редактор, 2009

© Димитър Келбечев, художник, 2009

© Издателска къща Жанет 45, 2009

ISBN 978-954-491-596-4

Христо Карастоянов

Паякът

роман

ПЛОВДИВ
2010

ЖАНЕТ 45

Хаосът най-вероятно е едно нищо,
което всъщност е нещо. Не мога
да си обясня как е изглеждало,
ако въобще е имало външен
вид. Обяснението може да
е, че в митологията всичко
е възможно. От друга страна
митовете са интересни на
някои хора.

„Хаосът най-вероятно е едно нищо, което
всъщност е нещо. Не мога да си обясня как е из-
глеждало, ако въобще е имало външен вид. Обяс-
нението може да е, че в митологията всичко е въз-
можно. От друга страна митовете са интересни
на някои хора.“

Написано от внука ми – по-добрият Христо Ка-
растоянов – в черния бележник на баба му. Грознич-
ко, но без правописни грешки.

[Едно]

„Аз ви обичам, но това не е ваша работа!“
Райнер Мария Рилке, писмо до една дама

1.

Забеляза я още като влезе в онова кафене на ъгъла срещу опустяващия гаров площад, смути се и след това седна така, че да може да я вижда, без да се върти непрекъснато на стола. И после я гледаше, гледаше...

Беше си поръчал и той нещо, и като се правеше на разсеян, не спираше да я поглежда – отначало крадешком, но после бързо разбра, че момичето не забелязва нищо и никого наоколо, тъй че си я загледа най-откровено. Седеше сама, на масата пред нея имаше кола и чаша кафе, явно двойно и вероятно отдавна вече изстинало... Приличаше уж на делова жена – сигурно заради изисканото черно сако и дискретно разкопчаните три копчета на блузата под сакото – обаче му напомни и на хлапе с ония мили и стърчащи от небрежния кок кичури. Беше странно да е сама точно сега, в този никакъв час и в никаквото кафене пред гарата, но му харесваше. Очите ѝ зад бисерните очила, с рамки като паяжина, сигурно бяха сиви. Сигурно. Сиви като зимно небе или нещо

такова: това момиче определено беше истинско *паяче*. Мислеше си как *би могъл* да отиде там, на нейната маса, да я заговори учтиво, после да седне на празния стол... до нея, да ѝ каже, че очите ѝ са сиви като зимно небе...

Обаче не беше го правил – не беше заговарял непознати жени. Не помнеше да се е осмелявал някога. Нито във влак, където всички си говорят, нито в кафенета като това, където беше попаднал сега – въобще навсякъде, където всички само това и правят. Дори не и на ония някогашни събирания по тавани и чужди квартири, където се въртяха съскащи магнетофони и разнебитени грамофони и където народът наоколо се сваляше трескаво, само той – не.

Не го направи и сега. А момичето наистина му харесваше. Нямахше представа на колко години е – винаги се беше подсмиввал недоверчиво, когато прочетеше някъде как някой изтърсва с поразителна точност нечия възраст. В такива случаи все си припомняше оня филм, в който следователят разпитваше героинята дали е видяла отрицателния герой – бандит там някакъв, убиец или нещо такова. Тя не му отговори, като наместо това го попита строго на колко години бил издирваният. Ченгето ѝ каза: „Е, на трийсет и една – трийсет и две...“ Жената обаче уточни: „На трийсет и една или на трийсет и две?“ Оня зяпна. И ѝ вика: „Ама какво значение дали на трийсет и една, или на трийсет и две?!“ „Ааа – скара му се жената – страхотно значение има! Защото лично аз между трийсет и първата и трийсет и втората си година преживях десет прекрасни годинки...“ И

го изгледа високомерно, и всичко беше наистина смешно, защото актрисата от филма беше изиграла тая инак тъпа сценка толкова изискано, че той дори и сега се усмихна като си го спомни...

Филмът беше грузински. А на актрисата още ѝ помнеше името. Казваше се Софико Чиаурели.

Жената на оная маса също можеше да е и на двайсет, и на трийсет и две...

Точно тогава чу как седефеният ѝ телефон изписука някаква мелодия. Чак трепна от изненада – беше началото на една забравена от всички песен на Ролинг Стоунс, „*The Last Time*“, и – в ония времена на таванско безгрижие, години наред тя беше сигнал на *паяците*. Изсвирваха го от тротоара, и от таванските етажи веднага се разнасяха радостни псувни.

2.

Телефонът ѝ изсвири забравената „The Last Time“ и той видя как тя стремително го грабва от масата, чу радостното ѝ „*Казвай!...*“ – и усети, че отново го присвиват разочарование и унил яд: още докато поглеждаше дисплейчето, жената беше грейнала нетърпеливо!

„*Ясно* – си помисли той завистливо. – *Ясно. Банкетът може да започне...*“

Въздъхна и посегна към цигарите; по стара привичка заслони запалката, сякаш пак беше по баирите на един лагер, който искаше да забрави..., но като вдигна поглед, видя нещо *съвсем друго*.

Радостната и победоносна усмивка на пакостливо и добросърдечно дете *беше* застинала в недоумяваща гримаса: момичето май не можеше да повярва на онова, което му казваха...

Сега вече я загледа, без да се страхува, че може да усети погледа му: в този момент тя едва ли щеше да обърне внимание на каквото и да било. Сякаш

се беше вкопчила в телефона; усмивката се стопи завинаги, а лицето ѝ отведнъж побеля.

...Разговорът беше повече от кратък.

Видя я как понечи да каже нещо – да попита или може би да възрази, все едно – и как застина смаяно. Оная спокойна ведрина на малкото ѝ лице сега се беше превърнала в нещо като оловна мъгла от обида.

Явно отсреща бяха прекъснали грубо и решително целия този разговор. Или просто ѝ бяха затворили.

Завидя ѝ на... самообладанието... или както там се казва. Миг по-късно тя отново си беше една такава разсеяна и високомерна – беше си направо *паяче* това момиче!...

Тя остави телефона на масата, вдигна пръст към сгучаещия до бара сервитьор и после му плати със спокойствието на човек, на когото всичко му е наред. След това стана, взе си оставената на празния стол чанта, праметна я и пое нататък – към изхода. Проследи я как прекосява целия онзи сиромашки блясък на провинциалното кафене с хромираните столове и с кой знае защо наполовина стъклените ѝ, наполовина дървени маси, как се веят високомерно кичурите от кока над тила ѝ, как бутва вратата от тежко стъкло и как потъва в оранжевия мрак отвън – цяла една наранена гордост в майската нощ.

Сви разочаровано устни, въздъхна...

И точно тогава, когато посегна към изстиващото си и кално тукашно кафе, той видя: *телефонът ѝ беше останал на масата.*

3.

Озърна се някак така само с очи, без да помръдне глава, и разбра, че той единствен е видял забравения телефон. Кафенето беше почти празно, една скарана двойка мълчеше мрачно на последната маса до витрината, телевизорът примигваше с изключен звук, закован на някакъв моден канал, а от уредбата зад бара тихичко думкаше стар рокендрол... сервитьорчето с жълтите фитили в косата хапеше устни в досадата на скучната вечер... така беше.

И тогава, без да мисли повече и почти без да разбира какво точно прави, той стана и тръгна към вратата с позлатеното „WC“.

И като мина покрай масата, където само преди минута беше седяла младата жена, пресегна се и с един невидим замах грабна телефончето.

Затвори се в чистичката тамошна тоалетна и първо побърза да изключи звука на чуждата нокиа, след това се побави минута-две или нещо подобно преди да дръпне сифона, и накрая излезе небрежно.

Двамата до витрината зяпаха мътно в различни посоки, келнерът пак така равнодушно прибираше двете чаши от масата на момичето, а той седна и му махна...

Надяваше се, че поне изглежда отегчен докато плащаше, докато след това ставаше от стола, докато откачаше с привичен жест зелената си чанта от облегалката на стола... Блъсна спокойно вратата и хлътна право в една градска нощ, за която още не знаеше, че ще я запомни завинаги.

Забърза по тротоара към светофарите в другия край на площадчето, където дремеха седем унили таксита, прекоси и влезе в ослепителния аквариум на чакалнята. Озърна се към кафенето в ъгъла отсреща, после към касите, където нямаше никого и където само навъсените касиерки човъркаха нещо по скапаните си апаратчета, погледна разсеяно нагоре към разписанията, а накрая излезе на перона, отиде на най-далечната пейка, чак отвъд стъмнения пътнически влак на първи коловоз, и едва там направи онова, което знаеше, че ще направи още в мига, в който взе чуждия телефон от онази маса.

Извади го от джоба на якето и погледна последния приет разговор. Очакваше да види някакво име, но там имаше само едно „П“. Кой знае защо това го ядоса.

„П“ като „путка“ или „П“ като „педераст“ – си помисли. – Сега ще те разбере какъв си!...“

И го набра.

СЪДЪРЖАНИЕ

[Едно]	7
[Две]	51
[Три]	73
[Четири]	107
[Пет]	147
[Шест]	173
[Седем]	185

Христо Карастоянов

ПАЯКЪТ

роман

Българска

Първо издание

Редактор: *Виктор Самуилов*

Художник: *Димитър Келбечев*

Коректор: *Станислава Станоева*

Формат 60/84/16

Печатни коли 13

Предпечатна подготовка:

Студио Стандарт ЕООД – Пловдив, тел. 032/60 90 50

Печат: Полиграфически комплекс Жанет 45 – Пловдив

бул. Ал. Стамболийски № 9, тел. 032/60 90 90

Издателска къща Жанет 45 ООД – Пловдив

бул. Ал. Стамболийски № 9, тел./факс: 032/60 90 60

www.janet45.com

ISBN 978-954-491-596-4